

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Høylandet kommunestyre	02.04.2020	15/20

VERDSETTING OG KARTLEGGING AV FRILUFTSOMRÅDER I HØYLANDET KOMMUNE

Vedlagte dokumenter:

Dokumentbeskrivelse for arbeide med verdsetting og kartlegging av friluftsområder i Høylandet
Faktaark – oversikt over kartlagte og verdsatte friluftsområder
Kommunekart over kartlagte og verdsatte friluftsområder

Ikke vedlagte dokumenter:

Hjemmel for behandling: Delegasjonsreglementet kap. 1, §1.

Saksopplysninger:

Kartlegging og verdsetting av friluftsområder er en nasjonal satsing. Den er forankret i nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv 2013.

Arbeidet med kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder i Høylandet er nå ferdigstilt.

Friluftslivskartleggingen er en rent faglig kartlegging som gir kommunen et godt verktøy for å vurdere friluftslivsinteressene i areal- og dispensasjonssaker og i andre relevante sammenhenger.

Kartleggingen vil måtte avveies mot andre interesser i kommunens planarbeid, enkeltsaksbehandling, og andre politiske prosesser. I saken foreslås det hvordan friluftslivskartleggingen skal komme til anvendelse i den kommunale saksbehandlingen.

Store deler av befolkningen har et aktivt forhold til friluftsliv. Friluftslivet er viktig for individet, og ferdsel og opphold i friluft er for mange en viktig del av tilværelsen. Friluftslivet har en verdi i form av umiddelbar glede ved selve aktiviteten, følelse av mestring, naturopplevelsen og muligheten til f.eks. fysisk aktivitet, rekreasjon, avkobling og samvær med andre. Dette gjør at friluftslivet har flere direkte nytteverdier, som bedre helse og økt livskvalitet. Det har lenge vært et nasjonalt mål for friluftslivspolitikken at alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv i nærmiljøet og naturen ellers, og derfor bør det være naturlig for en kommune å ha et bevisst forhold til egne friluftslivsområder. Ettersom samfunnet benytter store summer på reparerende helsetiltak er det en utfordring i det å utnytte potensialet friluftslivet har som helsefremmende aktivitet.

Det finnes mange gode grunner for at kommunen har funnet viktigheten til å kartlegge og verdsette sine friluftslivsområder, blant annet for å:

- sikre god tilgang til friluftslivsområder og et godt friluftslivstilbud for befolkningen
- skape forutsigbarhet i arealplanleggingen
- unngå bit for bit utbygging og fragmentering
- sikre at de viktigste områdene og arealgrunnlaget for mangfoldet av aktiviteter blir ivaretatt

- etablere et godt grunnlag for:• utarbeiding av kommuneplanens arealdel

- utarbeiding av planer for grønnstruktur, marka og lignende
- enkeltsakssaksbehandling og konsekvensutredninger
- søknad om spillemidler og sikringsmidler
- å utarbeide sti- og løypeplaner
- en målrettet innsats for å bedre tilretteleggingen for friluftsliv
- en målrettet forvaltning av friluftslivsområder

Arbeidet med innholdet i kartleggingen

Det ble i 2018 satt ned en prosjektgruppe med prosjektleder. Inger Sofie Aune Johannessen var prosjektleder og i gruppen satt følgende: Hallstein Tødås, Lene Elise Mevassvik – repr. fra landbruksetaten i kommune.

I tillegg har «kjentfolk» med sine lokalkunnskaper vært invitert inn i arbeidet.

Områdene er avgrenset i kart og kategorisert etter type bruk. Deretter er arealene verdsatt, og det gitt en egen beskrivelse for hvert av områdene i form av et fakta ark som klargjør kvaliteter og hvordan det brukes. Verdisetting av friluftslivsområder vil aldri være helt objektiv, men metodikken gjør kartleggingen etterprøvable og vurderingene er synlige for de som skal bruke kartleggingen.

Bruk av en enhetlig metodikk sikrer at resultatet blir mest mulig representativt for dagens friluftslivsbruk.

Områdene er verdsatt fra D til A, hvor D er det laveste og A er ”indre fileten” av områder.

Kommuneadministrasjonen har stått som ansvarlig for fagkartleggingen og det fremlagte resultatet. Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder har blitt utført og skal være et arbeidsgrunnlag for kommuneplanen, areal og tiltaksplanlegging for grønnstrukturen, marka og kulturlandskapet. Det er imidlertid særlig viktig der arealbrukskonfliktene er størst som i nærheten av tettsteder og i strandsoner. Kartleggingen kan også brukes som grunnlag for andre kommunale planer som eksempelvis kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet og lignende. Kartleggingen og verdsettingen av friluftslivsområder er en faglig basert kartlegging og verdsetting av friluftslivets arealer basert på Direktoratet for Naturforvaltning sin veileder Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder. Målet med kartleggingen er å få kartlagt, verdsatt og prioritert arealer for friluftsliv i kommunen, og sikre god tilgang på relevant friluftslivsinformasjon både for kommunens eget arbeid og for eksterne parter. Kartet ligger nå ut på <https://kart.naturbase.no/> og det er viktig å presisere at dette er et høringsforslag som ligger der. Det kan komme endringer under høringsperioden, og endelig kart vil foreligge etter høringsfristen den 23. april.

Vurdering:

Det er et økende behov for å få bedre kunnskap om bruken av naturområder til friluftsliv, og det er en voksende naturturisme, det være seg i bynære utfartsområder, nasjonalparker eller viktige friluftslivsområder. Behovet springer ut fra en erkjennelse av at de som har ansvaret for å forvalte slike områder må ha kunnskap om brukerne og deres aktiviteter, motiver, ønsker og behov. Det er nødvendig for å kunne ta vare på kvalitetene som finnes i områdene samtidig som en skal ta hensyn til og legge til rette for bruk og kvalitativt gode opplevelser for de som besøker områdene.

Hensikten med å klassifisere og verdsette friluftsområder i Høylandet kommune er å tydeliggjøre hvilke friluftsområder som finnes i kommunen og verdsette disse. Dette er en grunnleggende forutsetning for å kunne forvalte kommunens friluftsområder i tråd med kommunens overordnede mål om å sikre miljøet og en bærekraftig utvikling.

For at kartleggingen skal kunne bli et aktivt verktøy i arealforvaltningen, forutsettes det at den gjøres tilgjengelig internt og eksternt som del av kommunes digitale web kartløsning. Videre bør utsjekk av friluftslivskartleggingen inngå som del av de ordinære rutinene ved oppstart av plan og byggesaksarbeid, og ved behandling av dispensasjonssøknader, planprogram og konsekvensutredninger.

Det poengteres at temakartet har ingen juridiske bindinger og er et rent kunnskapsgrunnlag.

Konklusjon og anbefaling:

Det anbefales at friluftslivskartleggingen tas aktivt i bruk i den kommunale saksbehandlingen gjennom følgende tiltak:

- a. Kartleggingen gjøres tilgjengelig via Miljødirektoratets digitale kartløsning og publiseres på kommunens hjemmeside, etter endt høringsfrist.
- b. Det etableres saksbehandlingsrutiner som sikrer at kartleggingen på et tidlig stadium tas inn som del av beslutningsgrunnlaget, og at det i alle saker som berører friluftslivsinteresser skal redegjøres for hvordan interessene blir berørt og hvilke prioriteringer som er foretatt mht. friluftslivsinteressene ved valg av løsninger.
- c. Kartleggingen bør ligge til grunn ved kommende revisjon av kommunedelplanens arealdel og utformingen av denne. Herunder bør det vurderes mulig bruk av hensynssoner og bestemmelser, hvilke områder som prioriteres avsatt til friluftslivsformål, evt. behov for justering av marka grensen mm

Rådmannens forslag til innstilling/vedtak:

1. De fremlagt temakartene som viser hvilke friluftsområder i Høylandet som er kartlagt og verdsatt tas til orientering.
2. Kartleggingen og verdsettingen av friluftsområder i Høylandet sendes ut til enkel høring med frist for tilbakemelding 23. april.

Behandling/vedtak i Høylandet kommunestyre den 02.04.2020 sak 15/20

Behandling:

Høylandet kommunestyres vedtak:

Rådmannens forslag til innstilling/vedtak:

1. De fremlagt temakartene som viser hvilke friluftsområder i Høylandet som er kartlagt og verdsatt tas til orientering.
2. Kartleggingen og verdsettingen av friluftsområder i Høylandet sendes ut til enkel høring med frist for tilbakemelding 4.mai.

Enstemmig vedtatt.